

ADVIES 70

VLAAMSE INNOVATIESAMENWERKINGSVERBANDEN
REGLEMENTAIR BESLUIT

9 november 2000

ADVIES BIJ HET REGLEMENTAIR BESLUIT VOOR VLAAMSE INNOVATIESAMENWERKINGSVERBANDEN

Ontwerp van reglementair besluit voor de financiering van projecten van technologisch advies, innovatiestimulering en collectief onderzoek, ingediend op initiatief van Vlaamse Innovatiesamenwerkingsverbanden.

INHOUD

1. Situering	1
2. Achtergrond en doelstellingen VIS-besluit	2
ADVIES.....	3
Algemeen.....	3
Financiële middelen.....	3
Inhoud van projecten.....	4
Relatie met 3c/4c-akkoord	4
Definitie 'Vlaams' en 'buitenlands' bedrijf.....	4
Timing definitieve goedkeuring besluit.....	5

1. Situering

1.1. Op 17 juli 2000 heeft de Vlaamse regering principieel het ontwerp van reglementair besluit goedgekeurd voor de financiering van projecten van technologisch advies, innovatiestimulering en collectief onderzoek ingediend op initiatief van Vlaamse Innovatiesamenwerkingsverbanden.

1.2. Dit besluit is het tweede van de drie expliciet voorziene reglementaire besluiten die uitvoering moeten geven aan artikel 6 van het decreet van 18 mei 1999 ter aanmoediging van de technologische innovatie, het zogenaamde Innovatiedecreet. Het eerste besluit betreft de steun aan bedrijfseigen O&O, principieel goedgekeurd op 17 maart 2000. Het derde besluit is nog in voorbereiding en zal de steun regelen aan universitaire interfacediensten.

1.3. Conform art. 3, § 4 van het decreet tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB), vraagt minister Dirk Van Mechelen de VRWB om advies bij het ontwerpbesluit betreffende de financiering van projecten van Vlaamse Innovatiesamenwerkingsverbanden (VIS-besluit).

1.4. Op 20 oktober 2000 heeft de heer Hans Bracquené, raadgever van minister Van Mechelen, het VIS-besluit nader toegelicht in de commissie Technologiebeleid (CTB). Op basis van de bespreking in deze commissie formuleert de VRWB het voorliggende advies.

2. Achtergrond en doelstellingen VIS-besluit

Netwerking en samenwerking tussen innovatie-actoren kunnen een belangrijke bijdrage leveren tot de versterking van innovatie door Vlaamse bedrijven, zowel bij het opbouwen van nieuwe kennis als bij het verspreiden van bestaande kennis. Onderzoekscentra, intermediaire dienstverleners en bedrijven hebben op dit vlak in het verleden reeds heel wat gezamenlijke initiatieven ondernomen. Een aantal onder hen ontvangt reeds steun van de Vlaamse regering. Het betreft in eerste instantie de collectieve en gelijkgestelde centra en de op een ad-hocbasis erkende clusterinitiatieven. Ook de steun aan bepaalde subregionale initiatieven kan hiertoe gerekend worden, bvb. de technologie-agenten van de GOM's, de Technologische Innovatiecel Vlaanderen, enz. Deze steunverlening is tot op heden niet reglementair onderbouwd en verloopt weinig doorzichtig en homogeen.

Voorliggend besluit wil hierin verandering brengen door het doorvoeren van volgende beleidswijzigingen:

- het creëren van rechtszekerheid;
- het verhogen van de transparantie voor de potentiële indieners van projectvoorstellen;
- het stroomlijnen van beleidsdoelstellingen en procedures.

Het ontwerp van besluit voert bepalingen in die ervoor zorgen dat:

- er open indieningsvoorwaarden zijn, zodat er potentieel veel meer Vlaamse Innovatiesamenwerkingsverbanden projecten kunnen indienen;
- dat de selectie van de ingediende projectvoorstellen zal gebeuren op basis van drie grote hoofddimensies:
 - * het innovatiepotentieel gegenereerd door het project;
 - * de kwaliteit van het project;
 - * de additionaliteit (stimulerend effect) van de steun en de positieve externaliteiten (spill-over effecten van het project) met bijzondere aandacht voor de problematiek van duurzame ontwikkeling
- de projecten kunnen opgevolgd worden op het vlak van efficiëntie en effectiviteit, geplaatst binnen een ruimer kader van doelmatigheidsanalyse.

Teneinde de steunverlening meer gericht af te bakenen, worden in het ontwerpbesluit een aantal begrippen éénduidig gedefinieerd. De activiteiten die voor steun in aanmerking komen zijn: collectief onderzoek, technologisch advies en technologische innovatiestimulering. De twee eerstgenoemde soorten activiteiten bestaan al langer, de derde is eerder nieuw en wordt gedefinieerd als volgt: "een bundeling van activiteiten die tot doel hebben bedrijven, in het bijzonder KMO's, bewust te maken van het belang van technologische innovatie, en hen hierbij te ondersteunen door eerstelijnszorg en verdere doorverwijzing en in voorkomend geval, hen te begeleiden bij de aanvraag en de verdere opvolging van een dossier voor het verkrijgen van overheidssteun inzake technologische innovatie."

Op dit moment zijn er heel wat instellingen en personen actief in dit domein (technologie-agenten GOM's, beroepsverenigingen, streekplatformen, ...). Aangezien KMO's voor hun directe problemen meestal te rade gaan bij hun vertrouwde persoon of organisatie, is het nuttig om deze kanalen in te passen in een door het IWT gecoördineerd netwerk om op die manier de informatie omtrent alle mogelijkheden van innovatie-ondersteuning bij KMO's over te brengen.

De drie voormelde activiteiten kunnen, al of niet gecombineerd, leiden tot 4 verschillende projecttypes:

- * Projecten van collectief onderzoek
- * Projecten van technologie-advies (al of niet in combinatie met innovatiestimulering)
- * Projecten van innovatiestimulering gericht op samenwerkingsverbanden van bedrijven in Vlaanderen op basis van sector- en/of technologiespecifieke kenmerken.
- * Projecten van innovatiestimulering gericht op een sub-regionale doelgroep van bedrijven over de sector- en/of technologiedomeinen heen.

Elke actie zal moeten uitgevoerd worden door een Vlaams Innovatie Samenwerkingsverband. Dit is een groepering van bedrijven al dan niet met andere organisaties en instellingen die representatief is voor een welomschreven groep van bedrijven.

Er worden zo weinig mogelijke formele beperkingen opgelegd m.b.t. de aard van de samenwerkingsverbanden van innovatiebegeleiders en de aard van de uitvoerende kenniscentra bij het indienen van projecten. Dit open karakter moet leiden tot een grotere competitiviteit en bijgevolg tot een grotere kwaliteit van de dienstverlening naar bedrijven toe. De kwaliteit van de projecten zal bepalend zijn.

De meest performante projectvoorstellen kunnen gesteund worden voor 2 x 2 jaar. Dit biedt de aanvragers de garantie van een middel-langetermijn financiering enerzijds, doch anderzijds heeft de overheid ook de mogelijkheid na 2 jaar na een negatieve evaluatie projecten stop te zetten. Er zal met jaarlijkse of tweejaarlijkse oproepen worden gewerkt. Tevens is in de mogelijkheid voorzien om te werken met standaardkosten, wat de verificatie van de kosten fel zal vereenvoudigen.

ADVIES

ALGEMEEN

1. De VRWB vindt het zeer positief dat dit besluit de mogelijkheid tot het opzetten van innovatiesamenwerkingsverbanden openstelt voor gelijk welke initiatiefnemer, en dat de kwaliteit van de projecten zal bepalend zijn. Dit verhoogt de openheid en transparantie van het Vlaamse innovatiebeleid.
2. Een tweede gunstig aspect vormt het verbeteren van de begeleiding van KMO's om tot innovatie- en/of technologische samenwerking te komen.

FINANCIËLE MIDDELEN

3. De VRWB vermoedt dat dit financieringsbesluit zal meebrengen dat meer partijen en uitvoerders, dan tot nu toe het geval is, een beroep zullen doen op de beschikbare fondsen voor technologische innovatie.
De VRWB vraagt om de budgetten regelmatig te herbekijken in functie van de doelmatigheid van het VIS-initiatief en van het volume van kwaliteitsvolle projecten.

INHOUD VAN PROJECTEN

4. Bij de technologische adviesverlening vormt het technologiewacht-aspect een bijzonder belangrijk gegeven. Onder technologiewacht wordt verstaan enerzijds het systematisch en globaal scannen van de technologische evolutie in een bepaald terrein, en anderzijds deze te spiegelen aan de stand van de techniek terzake bij de individuele Vlaamse bedrijven, waardoor een belangrijke sensibiliseringsimpuls wordt gegeven. Het betreft hier alle nieuwe technologiegroepen die evenzeer voorkomen in zogenaamd traditionele sectoren, zoals bijvoorbeeld het geval is voor nanomaterialen, oppervlaktebehandelingen, verbindingstechnologie, recyclagetechnologie, microsystemen, enzomeer. De VRWB dringt er op aan om ook technologiewacht-projecten op te nemen in de lastenboeken die zullen worden opgesteld voor de oproepen voor projecten van technologisch advies. Aangezien de inhoud van technologische adviesverlening zal evolueren met de tijd, dient voldoende flexibiliteit te worden ingebouwd.
5. Uit de memorie van toelichting bij het besluit, maar vooral ook uit de bijkomende toelichting in de commissie Technologiebeleid, leert de VRWB dat de uniciteit van de innovatiesamenwerkingsverbanden (geen overlapping, wel complementariteit) een zeer belangrijk selectie criterium zal vormen. De VRWB pleit met klem om het uniciteitscriterium voldoende genuanceerd toe te passen. Zo zal er moeten zorg voor worden gedragen dat de toegekende projecten niet alleen de verschillende sectoren zoveel mogelijk dekken, maar ook geografisch voldoende gespreid worden over gans Vlaanderen. Verder moet ook de nodige flexibiliteit worden aangewend om zeer waardevolle projecten te kunnen steunen, ook al zijn er in die sector of regio reeds innovatiesamenwerkingsprojecten met overheidssteun lopende. Verder wil de VRWB ervoor waarschuwen niet aan te zetten tot kunstmatige samenwerkingsverbanden, maar steeds de kwaliteit te laten primeren.

RELATIE MET 3C/4C-AKKOORD

6. Wat de collectieve centra betreft, zal de Vlaamse ondersteuning op basis van het nieuwe VIS-besluit bestaan naast het huidige 3C/4C-financieringsakkoord. Via dit laatste akkoord worden projecten van collectief onderzoek ook voor een belangrijk deel door de federale overheid gefinancierd. De memorie van toelichting bij het VIS-besluit vermeldt in dit verband: "In afwachting van een hernegotiatie van het 3C/4C-samenwerkingsakkoord, wordt ervoor gezorgd dat een oplossing ad hoc kan worden uitgewerkt voor de interregionale financiering." De VRWB vraagt zich af wat hiermee wordt bedoeld en dringt aan op meer duidelijkheid over de relatie tussen het VIS-besluit en het 3C/4C-akkoord.

DEFINITIE 'VLAAMS' EN 'BUITENLANDS' BEDRIJF

7. Het ontwerp van besluit (art.1,7°) definieert een Vlaams innovatiesamenwerkingsverband als een 'gestructureerde samenwerking van in hoofdzaak Vlaamse bedrijven, met al of niet één of meerdere organisaties of instellingen, ...'. De memorie van toelichting bij deze bepaling vermeldt dat 'ook buitenlandse ondernemingen of kenniscentra lid kunnen zijn van een Vlaams

innovatiesamenwerkingsverband' en dat 'er evenwel zal nagegaan worden of de projectresultaten in hoofdzaak ten dienste zijn van het Vlaams bedrijfsleven'.

De VRWB onderschrijft dat samenwerking met buitenlandse bedrijven mogelijk is in een Vlaams innovatiesamenwerkingsverband. Het zou evenwel geen goed idee zijn om een strikte definitie te hanteren voor 'Vlaams' of 'buitenlands' bedrijf. Voor alle bedrijven, voor de 'Vlaamse' evenzeer als voor de 'buitenlandse', moet het criterium voor deelname weliswaar zijn dat de valorisatie voldoende gebeurt in Vlaanderen.

TIMING DEFINITIEVE GOEDKEURING BESLUIT

8. Om de continuïteit van de bestaande samenwerkingsinitiatieven (onder meer de huidige clusters) te waarborgen, vraagt de VRWB dat de timing van de verdere procedure van goedkeuring strikt wordt nageleefd en vraagt ze het IWT de lastenboeken voor de oproepen onverwijld voor te bereiden.

Elisabeth Monard
Secretaris

Roger Dillemans
Voorzitter

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB), opgericht bij decreet van 15 december 1993, is het adviesorgaan voor de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement inzake elke aangelegenheid betreffende het wetenschaps- en technologiebeleid. De VRWB is een uniek forum waar vooraanstaande actoren uit de academische en sociaal-economische wereld zich beraden over de algemene krachtlijnen van het te voeren wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. De VRWB is samengesteld uit een voorzitter en zestien leden, allen benoemd op grond van hun deskundigheid en/of betrokkenheid bij het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Zes van deze leden worden voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), telkens drie door de werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV, en vier leden worden rechtstreeks benoemd door de Vlaamse regering. Vijf hoge ambtenaren uit de Vlaamse administratie nemen met raadgevende stem deel aan de vergaderingen.

Uitgave van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB)

R. Dillemans, voorzitter
E. Monard, secretaris

VRWB-secretariaat
Boudewijnlaan 30
1000 Brussel
Tel: +32(0)2 553 59 86
Fax: +32(0)2 553 57 94
E-mail: elisabeth.monard@wim.vlaanderen.be

